

Pr. 23/24.03.17
CP3

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2-2126 din 04.04 2017
La nr. 83 din 24 martie 2017

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea și completarea art.22 din Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2017 nr.286/16.12.2016.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

Ex.: Vera Macovei
Tel.: (022) 257-424

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. <u>693</u>	
"11" <u>04</u> 20 <u>17</u>	
Ora _____	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr.ELO17/4046 din 07.04.2017

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea art.22 din Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2017 nr.286 din 16.12.2016

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție, aprobată prin Ordinul nr.179 din 17 noiembrie 2016 a directorului Centrului Național Anticorupție.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate.”*

Potrivit art.12 alin.(2) al legii, „*Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor*

de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice.” Mai mult ca atât, art.11 alin.(2/2) al aceleiași legi prevede că „Anunțul privind organizarea consultărilor publice și materialele aferente sunt făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de definitivarea proiectului de decizie.”

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova la data de 24.03.2017, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat. Totodată, proiectul a fost remis spre efectuarea expertizei anticorupție la 24.03.2017, respectiv nu a fost asigurat termenul de 10 zile lucrătoare pentru recepționarea propunerilor și/sau obiecțiilor.

Suplimentar, autorul proiectului nu a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie, condiție prevăzută de art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

În consecință, în procesul de promovare a proiectului asigurarea transparenței decizionale stabilite de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional a fost în mare parte asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: *„Scopul proiectului legii este majorarea cuantumului ajutorului de deces cu 100% față de cel stabilit în Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2017..”*

Scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real care rezultă din textul proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele cetățenilor Republicii Moldova de a beneficia de majorarea cu 100% a cuantumului ajutorului de deces, ceea ce este conform interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă. În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de „nota informativă care include:

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;*
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;*
- c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.”*

Argumentele prezentate de autor în nota informativă respectă rigorile stipulate la art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative.

I.5.2. Argumentarea economico-financiară. Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină „d) *fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură*”.

Potrivit notei informative: „*Pentru anul 2017, Casa Națională de asigurări sociale a planificat cheltuieli destinate pentru susținerea financiară în caz de deces persoanelor neasigurate estimate din contul bugetului de stat în sumă de 5103,6 mii lei. Pentru susținerea financiară în caz de deces a beneficiarilor de pensii de asigurări sociale cheltuielile în sumă de 35670,9 mii lei. Pentru susținerea financiară în caz de deces persoanelor salariate în sumă de 5743,2 mii lei. Pentru susținerea financiară în caz de deces a șomerilor cheltuielile în sumă de 1,1 mii lei. Toate cheltuielile menționate au fost calculate cu ajutorul de deces de 1100 lei.*”

Majorarea cuantumului de 1100 lei cu 100% dublează toate cheltuielile enumerate supra. În acest context autorul nu menționează dacă la implementare bugetul de stat va dispune de resurse financiare suficiente pentru acoperirea cheltuielilor de majorare. Cu atât mai mult, dacă prezenta lege va intra în vigoare în 2017, atunci proiectul nu va avea acoperire financiară, întrucât cheltuielile din bugetul de stat pe 2017 au fost deja planificate și aprobate.

În consecință, proiectul nu este argumentat din punct de vedere economico-financiar și nu corespunde exigențelor prevăzute de art.20 lit.d) al Legii nr.780/27.12.2001 privind actele legislative.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative *”textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]

e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]

g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;

h) se evită tautologiile juridice; [...]”

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În prevederile proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu prevederile altor acte în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu conține reglementări ce se referă la activitatea agenților publici și a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

În procesul de promovare a proiectului asigurarea transparenței decizionale stabilite de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional a fost în mare parte asigurată.

Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și promovează interesele cetățenilor Republicii Moldova de a beneficia de majorarea cu 100% a cuantumului ajutorului de deces, ceea ce este conform interesului public.

Majorarea cuantumului de 1100 lei pentru susținerea financiară în caz de deces cu 100% dublează toate cheltuielile enumerate supra. În acest context autorul nu menționează dacă la implementare bugetul de stat va dispune de resurse financiare suficiente pentru acoperirea cheltuielilor de majorare. Cu atât mai mult, dacă prezenta lege va intra în vigoare în 2017, atunci proiectul nu va avea acoperire financiară, întrucât cheltuielile din bugetul de stat pe 2017 au fost deja planificate și aprobate.

În consecință, proiectul nu este argumentat din punct de vedere economico-financiar și nu corespunde exigențelor prevăzute de art.20 lit.d) al Legii nr.780/27.12.2001 privind actele legislative.

07 aprilie 2017

Experți ai Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Vera Macovei, inspector

